

Helsinki

Ikääntyneiden palvelut

Omaishoidon
tuki

**Kerromme tässä
esitteessä yleisesti
omaishoidosta, miten
haet omaishoitajaksi
sekä omaishoitajille
tarjottavasta tuesta.**

Helsinki

Sisältö:

Mitä omaishoidon tuki on?	4
Näin haet omaishoidon tukea.....	5
Omaishoidon tuen sopimus.....	7
Omaishoidon tuen hoitoisuusryhmät.....	9
Hoitopalkkio	10
Omaishoitajan lakisääteinen vapaa.....	11
Sijaisomaishoito	11
Hoito kotona palvelusetelillä	11
Hoito kodin ulkopuolella.....	11
Muut omaishoitajan jaksamista tukevat palvelut	13
Omaishoitajien valmennus.....	13
Sähköinen terveystarkastus.....	13
Ikääntyneiden päivätoiminta	13
Omaishoidon kotiavustajapalvelu	13
Omaishoidon sosiaaliohjaus	14
Lyhytaikaishoito.....	14
Osavuorokautinen hoito.....	14
Palvelukeskukset tarjoavat harrastustoimintaa.....	14
Kaupungin liikuntapalvelut.....	14
Asiakasohjauksen yhteystiedot.....	15

Kannen kuva: Katja Tähjä. Kuvat: s. 6 ja 12 Maarit Hohteri, s. 11 Yiping Feng & Ling Ouyang, s. 10 Jussi Hellsten.

Helsingin kaupunki, sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala
03/2025 • Mainostoimisto KMG Turku • Grano

Mitä omaishoidon tuki on?

Voit saada omaishoidon tukea, jos olet omainen tai läheinen ja hoidat muistisairasta tai iäkästä henkilöä, joka tarvitsee kotona jatkuvaa hoitoa ja huolenpitoa.

Omaishoidon tukeen kuuluu rahallinen hoitopalkkio, laissa säädetyt vapaapäivät sekä omaishoitoa tukevat palvelut. Tuen määrä riippuu siitä, miten sitovaa ja vaativaa hoito on.

Voit tehdä arvion omaishoitotilanteesta internet-sivulla omaolo.fi. Arvio on suuntaa antava ja se ei ole päätös palvelun saamisesta.

Näin omaishoidon tukea haetaan

- 1.** Omaishoidettava hakee aina omaishoitoa. Omaishoitoa voi hakea suullisesti, hakemuslomakkeella tai Maisa.fi-sivuston kautta. Hakemuslomake löytyy verkkosivuiltamme osoitteesta hel.fi/omaishoito tai sen voi hakea Seniori-infosta osoitteesta Siltasaarencatu 2.
- 2.** Liittäkää hakemukseen hoidettavan tilannetta riittävästi kuvaava terveydenhuollon lausunto, josta selviää hoidettavan diagnoosit, tämänhetkinen terveydentila sekä toimintakyky. Lausunto saa olla korkeintaan vuoden vanha.
- 3.** Lähettäkää omaishoidon tuen hakemus ja liitteet oman alueenne asiakasohjaukseen. Yhteystiedot löytyvät tämän esitteen lopusta.
- 4.** Myös sinulta voidaan pyytää lääkärin tai terveydenhuollon ammattilaisen arvio terveydentilastasi ja toimintakyvystäsi.
- 5.** Ennen omaishoidon tuen päätöstä työntekijä saapuu kotiin ja arvioi hoidon tarvetta sinun ja hoidettavan kanssa. Arvioinnissa otetaan huomioon, kuinka vaativaa ja sitovaa hoito on. Työntekijä kirjaa hoidettavan tiedot hoito- ja palvelusuunnitelmaan. Suunnitelmassa määritellään, mitä palveluita hoidettava saa.

Omaishoidon tuen sopimus

Ennen kun voit aloittaa omaishoidon, sinun täytyy tehdä omaishoidon tuen sopimus kaupungin kanssa. Se on sopimus omaishoidon järjestämisestä.

Sinulla on myös lainmukainen vakuutus tapaturman varalle, jos tapaturma tapahtuu hoitotilanteessa.

Sinulle järjestetään valmennusta, kun aloitat uutena omaishoitajana.

Omaishoidon tuen hoitoisuusryhmät

Omaishoidon vaativuus määrittelee hoitoisuusryhmän ja hoitopalkkion. Hoitoisuusryhmiä on kolme sen mukaan, miten vaativaa ja sitovaa hoito on. Kaupungin maksama hoitopalkkio riippuu siitä, mihin hoitoisuusryhmään hoidettava kuuluu.

1. Ensimmäinen hoitoisuusryhmä (korkein hoitopalkkio)

Hoidettava tarvitsee runsaasti hoitoa ja huolenpitoa vuorokauden ympäri. Hän tarvitsee apua lähes kaikissa toimissa, eikä häntä voi jättää yksin kuin lyhyeksi ajaksi. Omaishoitaja ei voi käydä työssä kodin ulkopuolella.

2. Toinen hoitoisuusryhmä

Hoito on fyysisesti tai psyykkisesti raskasta. Hoidettava tarvitsee hoitoa ja huolenpitoa useana yönä viikossa. Hoidettava tarvitsee jatkuvaa valvontaa, ja tilanteita pitää osata ennakoida. Ilman valvontaa ja ohjausta hoidettava saattaa vaarantaa oman tai muiden turvallisuuden.

3. Kolmas hoitoisuusryhmä (matalin hoitopalkkio)

Hoidettava tarvitsee hoitoa ja huolenpitoa monta kertaa päivässä. Öisin hoidettava tarvitsee hoitoa satunnaisesti tai ei ollenkaan. Hoidettava ei välttämättä asu omaishoitajan kanssa yhdessä, mutta omaishoitaja käy joka päivä ja on tarpeen mukaan apuna myös öisin. Omaishoitajalla on päävastuu hoidosta ja huolenpidosta, vaikka esimerkiksi kotihoito kävisi päivittäin.

Hoitopalkkio

Hoitopalkkio maksetaan kuukauden viimeisenä arkipäivä. Maksat hoitopalkkiostasi veroa. Omaishoitajalle kertyy palkkiosta eläkettä julkisten alojen eläkelain mukaisesti.

Hoitopalkkiota voidaan maksaa sen kuukauden alusta, jolloin omaishoidon tuen hakemus on saapunut. Hoitopalkkiota voidaan maksaa myös vasta siitä päivästä alkaen, kun hoidettava kotiutuu esimerkiksi sairaalasta.

Jos saat muita etuuksia esimerkiksi Kelalta, muista selvittää, miten hoitopalkkio vaikuttaa niihin.

Jos hoidettava saa säännöllisesti muita palveluita, ne voivat alentaa hoitopalkkiota. Omaishoitajan lakisääteiset vapaapäivät eivät alenna hoitopalkkiota.

Omaishoitajan lakisääteinen vapaa

Sinulla on oikeus 2–3 vapaapäivään kuukaudessa. Vapaapäivien määrä lasketaan sen mukaan, kuinka sitovaa ja vaativaa hoito on.

Vapaasi aikana hoito järjestetään seuraavilla tavoilla:

- Sijaisomaishoito
- Hoito kotona palvelusetelillä
- Kodin ulkopuolella tapahtuva hoito

Sijaisomaishoito

Sinun pitää järjestää sijainen vapaasi ajaksi. Kaupunki maksaa sijaiselle palkkion työstä. Sijainen voi olla yli 18-vuotias omainen tai läheinen. Helsinki tekee sopimuksen sijaisesi kanssa ja hänellä on lainmukainen vakuutus tapaturman varalle, jos tapaturma tapahtuu hoitotilanteessa.

Hoidettavalta ei peritä omavastuusuutta sijaisomaishoidon käytöstä.

Hoito kotona palvelusetelillä

Jos haluat järjestää vapaasi kotiin annettavana hoitona, saat hoitoa varten palvelusetelin. Yhden vapaan pituus on 12 tuntia. Voit pitää vapaan myös pienemmissä osissa esimerkiksi kahtena 6 tunnin vapaana.

Omaishoidettava maksaa kotiin annettavasta hoidosta omavastuusuuden.

Hoito kodin ulkopuolella

Hoidettavan hoito voidaan järjestää kaupungin omassa ympärivuorokautisen hoidon yksikössä tai palvelusetelillä kaupungin hyväksymässä yksityisessä hoitopaikassa.

Vapaapäivien aikaiseen hoitoon voidaan järjestää myös päivätoimintaa tai lyhytaikaista tai osavuorokautista perhehoitoa.

Omaishoidettava maksaa hoidosta omavastuusuuden.

Muut omaishoitajan jaksamista tukevat palvelut

Omaishoitajien valmennus

Uusille omaishoitajille järjestetään valmennusta, jossa kerrotaan eri tuen muodoista ja asioista, jotka vaikuttavat hyvinvointiisi.

Voit kysyä valmennuksesta oman alueesi omaishoidon tuen asiakasohjaajalta tai omaishoidon sosiaaliohjaajalta.

Sähköinen terveystarkastus

Sähköisen terveystarkastuksen avulla saat tietoa hyvinvoinnistasi ja terveydestäsi. Sähköinen terveystarkastus löytyy omaolon verkkosivulta omaolo.fi. Tarkastuksen jälkeen voit osallistua erilaisiin valmennusohjelmiin verkossa.

Ikääntyneiden päivätoiminta

Ikääntyneiden päivätoiminta on tarkoitettu omaishoidettavalle.

Päivätoiminnan tavoitteena on

- tukea muistisairaana asiakkaan tai omaishoidettavan kotona asumista
- ylläpitää omatoimisuutta
- ylläpitää itsenäistä tai tuettua selviytymistä
- tukea omaisten ja omaishoitajien jaksamista.

Omaishoidon kotiaavustajapalvelu

Omaishoidon kotiaavustajapalvelu tukee jaksamistasi. Asiakasohjauksen työntekijä arvioi palvelun tarpeen. Omaishoidon tuen asiakasperheet voivat saada palvelua enintään kahdeksan tuntia kuukaudessa, noin 1-4 tuntia kerrallaan.

Omaishoidon sosiaaliohjaus

Omaishoidon sosiaaliohjaajat ohjaavat ja neuvovat omaishoitoperheitä sekä antavat ajankohtaista tietoa palveluista. Omaishoidon sosiaaliohjaajat järjestävät myös omaishoitajien valmennuskursseja uusille omaishoitajille sekä Omaishoitajasta omaiseksi -ryhmiä omaishoitajille, joiden läheinen on muuttamassa tai jo muuttanut hoivakotiin. Palvelu on maksutonta.

Lisätietoja ryhmien sisällöistä ja ajankohdista saat ottamalla yhteyttä omaishoidon sosiaaliohjaajaan.

Etelän Omaishoidon sosiaaliohjaaja,
puh. 09 310 74208

Lännen Omaishoidon sosiaaliohjaaja,
puh. 09 310 24213

Pohjoisen Omaishoidon sosiaaliohjaaja,
puh. 09 310 46818

Idän Omaishoidon sosiaaliohjaaja,
puh. 09 310 73995

Lyhytaikaishoito

Lyhytaikaishoito ylläpitää ja edistää toimintakykyä ja tukee kotona asuvien ikäihmisten hyvinvointia. Hoito järjestetään palveluasumisena ja laitoshoitona. Hoito voi olla kaupungin omassa hoitopaikassa tai se voidaan järjestää hoitopalveluyksikössä tai yksityisessä hoitopaikassa palvelusetelillä.

Osavuorokautinen hoito

Osavuorokautinen hoito on lyhytaikaista hoitoa, joka tapahtuu päivällä tai yöaikaan. Hoidon kesto on päivällä enintään 12 tuntia ja yöllä enintään 13 tuntia. Lyhytaikaista hoitoa voidaan myöntää enintään 6 kertaa kuukaudessa.

Palvelukeskukset tarjoavat harrastustoimintaa

Helsingin palvelukeskukset tarjoavat ryhmätoimintaa. Palvelukeskuksia on eri puolilla Helsinkiä ja jokaisessa palvelukeskuksessa on kuntosali ja lounasravintola. Palvelukeskusten toiminta on maksutonta, ellei toisin mainita.

Lisätietoja saat soittamalla palvelukeskukseen tai verkkosivuiltamme hel.fi/palvelukeskukset

Kaupungin liikuntapalvelut

Omaishoitajat pääsevät maksutta Helsingin kaupungin uimahalleihin, liikuntahalleihin, kuntosaleille, maauimaloihin sekä liikuntakursseille. Omaishoitajuus todennetaan enintään kolme kuukautta vanhan palkkakuitin tai palkkatodistuksen avulla. Lisäksi henkilöllisyys on todistettava pyydettyäessä.

Asiakasohjauksen yhteystiedot

Lähetä omaishoidon tuen hakemus ja liitteet oman alueen asiakasohjaukseen.

Eteläinen asiakasohjaus

PL 7160, 00099 Helsingin kaupunki
Postinumeroalueet: 00100,
00120–00220, 00240–00260,
00500–00530, 00600–00610

Kaakon asiakasohjaus

PL 6220, 00099 Helsingin kaupunki
Postinumeroalueet: 00540–
00590, 00800–00880, 00960,
00980–00990

Itäinen asiakasohjaus

PL 6220, 00099 Helsingin kaupunki
Postinumeroalueet: 00790,
00890–00950, 00970

Läntinen asiakasohjaus

PL 30866, 00099 Helsingin kaupunki
Postinumeroalueet: 00250–00440

Pohjoinen asiakasohjaus

PL 70763, 00099 Helsingin kaupunki
Postinumeroalueet: 00620–00780

Voit aina olla yhteydessä myös Seniori-infoon.

seniori.info@hel.fi • 09 310 44556
Siltasaarenkatu 2, 00530 Helsinki
hel.fi/seniori-info

Helsinki